

ROSA ET CRUX

Filosofiaa - Mystiikkaa - Tiedettä - Kulttuuria

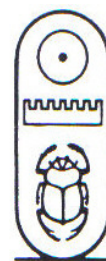
Nro 2, marraskuu 2010, 13 vuosikerta

Ruusuristin Veljeskunta AMORCin jäsenlehti

Elämän epäoikeudenmukaisuus.....	4
Inhimillisen tiedon olemuksesta osa II.....	6
Inhimillisen tiedon olemuksesta osa III.....	10
Ruusuristiperinteen historiaa osa II.....	15
Mitä nimi AMORC tarkoittaa.....	28

© Copyright 2010
Ruusuristin Veljeskunta
AMORC-SUOMI
AMORC, PL 8, 33341 TAMPERE
Sähköposti: amorc@amorc.fi
Internet: www.amorc.fi

Kaikki oikeudet pidätetään

*Lehden artikkelit eivät välttämättä kuvaa Ruusuristin
Veljeskunta AMORCin kantaa, jolloin niistä vastaa kirjoittaja*

Mikä Ruusuristin Veljeskunta AMORC on?

Ruusuristin Veljeskunta on kansainvälinen ja yhteisö, johon kuuluu jäsenenä naisia ja miehiä lähes kaikista maista. Veljeskunta on kerännyt ja säilyttänyt vuosisatojen ajan vanhaa ja ajatonta viisautta. Veljeskunta ei ole uskonnollinen eikä poliittinen. Sen tehtävänä on välittää hallussaan olevaa viisautta. Päämääränä on, että jokainen oppii elämään tasapainossa itsessään olevien luovien ja rakentavien voimien kanssa niin omaksi parhaakseen kuin ihmiskunnankin hyväksi.

HALUATKO LISÄÄ TIETOJA?

Pyydän esitteemme osoitteella:

Ruusuristin Veljeskunta AMORC

PL 8, 33341 TAMPERE

soita iltaisin tai jätä viesti

050-561 1128

yhteys sähköpostitse:

amorc@amorc.fi

TOIMITUKSESTA

Marraskuu

Minulle näytettiin maapallo, joka aoli kuin tammilauta täynnä mustia ja valkeita ruutuja. Ja kun sade tuli, musta sekoittui valkoiseen ja kaikki muuttui likaisen harmaaaksi. Tämän jälkeen tuli vielä kovempi sade, joka muutti kaiken puhtaan valkoiseksi. Kuulin sanat:

Sinulla on oltava uskoa. Pysy uskossasi tietäen, että koko maa ja kaikki mitä siinä on, käyvät läpi suunnatonta puhdistustapahtumaa. Kaikki on aivan erityisen hyvin, sillä kaikki tapahtuu Minun suunnitelmieni mukaan. Ole täysin rauhassa.

- Eileen Caddy

Mihin tahansa ryhdytkin,
pidä loppu mielessäsi;
silloin et koskaan mene harhaan.

Ajattele kuinka onnellinen olisit, jos juuri
nyt menettäisit kaiken
mitä sinulla on - ja sen jälkeen saisit sen
kaiken takaisin.
-Frances Rodman

On mielenkiintoista, että useimmat ihmiset suunnittelevat
lomamatkansa paljonhuolellisemmin kuin elämänsä.
Ehkä se johtuu siitä, että pakeneminen on helpomaa
kuin muuttaminen.
-Jim Rohn

Elämän epäoikeudenmukaisuus

Frater Gradarius

Puhuimme erään ystäväni kanssa elämästä. Hän kysyi tässä yhteydessä: ”Voiko elämä ylipäättään olla tai voidaanko edes ajatella tai sanoa, että sen pitäisi olla oikeudenmukaista?”

Kysymys oli hyvä. Se toi mieleeni nuorena oppimani asian. Elämä on epäoikeudenmukainen. Se on julmaa, mutta totta. Oikeastaan näin ajatellen asia on vapauttava.

Monet meistä erehtyvät säälimään itseään tai muita. Oletamme elämän olevan oikeudenmukainen tai että se joskus tulevaisuudessa on sitä. Niin ei käy koskaan. Kun ajattelemme näin, meillä on taipumus kieriskellä itsesääliissä tai valitella tätä elämän tai olemassaolon virhettä. Puhumme keskenämme ja valittelemme elämän vääryyksistä. ”Se ei ole oikeudenmukaista”, sanomme oivaltamatta, että näin ei ehkä ollut edes tarkoituskaan.

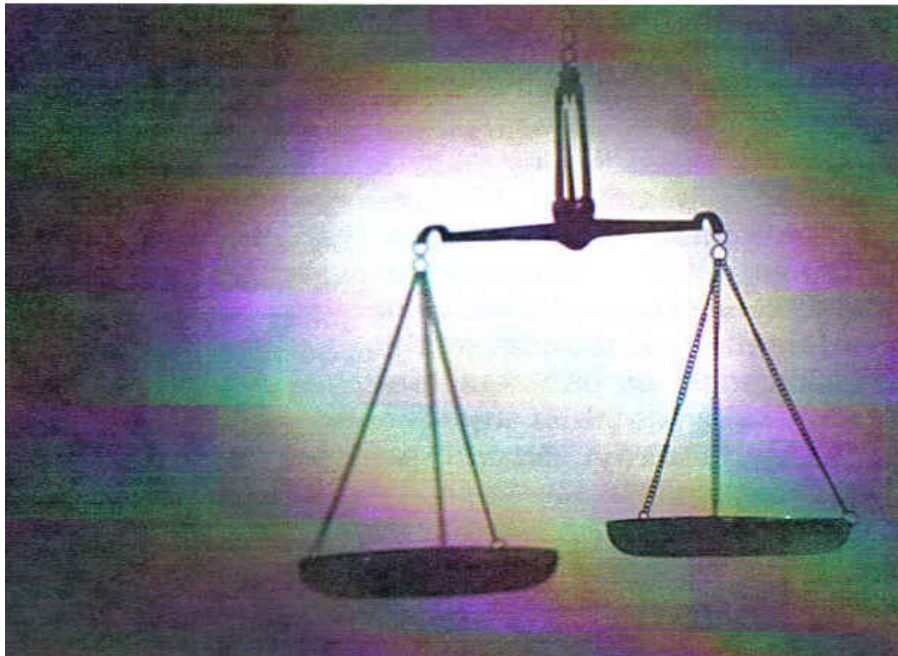
Yksi parhaista asioista tajuta silloin kun elämä tuntuu raskaalta, on, ettemme sääli itseämme vaan teemme parhaamme. Tiedämme, ettei elämän

tehtävänä ole tehdä kaikkea täydelliseksi. Elämä on haaste meille itsellemme. Jos oivallamme tämän tosiasian, meidän ei myöskään tarvitse sääliä muita. Muistamme, että jokaisella on omat edellytyksensä ja vahvat puolensa ja jokainen asetetaan erilaisten haasteiden eteen. Tämä oivallus on auttanut minua kasvattamaan lapsiamme. Tämä oivallus on kannattanut minua myös silloin, kun on pitänyt tehdä vaikeita päätöksiä, ketä minun tulee auttaa ja ketä ei. Tähän olen turvannut, kun on ollut kyse omasta henkilökohtaisesta kamppailusta niinä kertoina, jolloin olen tuntenut tulleeeni kohdelluksi epäoikeudenmukaisesti tai jolloin olen tuntenut olleeni uhri. Tämä toimii kuin todellisuuden herätyskello ja saa minut oikeille raiteille.

Elämän epäoikeudenmukaisuus ei saa estää meitä tekemästä kaikkea voitavaamme, kun on tarpeen parantaa omaa olemassaoloamme tai maailmaa yleensä. Päinvastoin. Kun emme havaitse tai tiedosta elämän epäoikeudenmukaisuutta, säälimme

sekä muita että itseämme. Säälintunne on tietenkin tuhoisaa. Se ei tee hyvää kenellekään, vaan saa kaiken tuntumaan vielä pahemmalta kuin aiemmin. Kun tunnustamme elämän epäoikeudenmukaisuuden, tunnemme sympatiaa sekä muita että itseämme kohtaan. Sympatia on sisäinen tunne. Se tuo rakkautta

kaikkeen, mitä se koskettaa. Seuraavan kerran kun havaitset pohdiskelevasi maailman epäoikeudenmukaisuuksia tai vääryyksiä, muistuta itseäsi tästä asiasta. Luultavasti hämmästyit, miten helppoa on kohota itsesäälistä ja ryhtyä toimintaan.

INHIMILLISEN TIEDON OLEMUKSESTA

Rafael Kyti F. R. C.

Osa 2.

Siirrymme tarkastelemaan nykyisen tieteellisen tiedon ja sen teorianmuodostuksen paradokseja, puutteita ja aukkoja. Niitä löytyy paljon, joten tässäkin jaksossa on tyydyttävä muutamiin esimerkkeihin.

A. Matematiikka

Matematiikan, tämän eksakteista eksakteimman tieteen piirissä opimme jo koulussa, että tietyt perusväittämät lepäävät todistamattomien aksioomien varassa. Muutoin matematiikassa ei hyväksytä mitään väittämää ilman loogista aukotonta todisteluketjua. Vaikka mikään tuntemamme tosiseikka ei puhu sitä vastaan, etteivätkö aksioomat pitäisi paikkaansa, on puhtaasti teoreettiselta kannalta katsoen aksioomien hyväksyminen paradoksaalista. Vuosisadat tultiin toimeen yllämainitun paradoksin kanssa. Kaikki täsmäsi. Mutta sitten itävaltalaisyntyinen loogikko Kurt

Gödel 1931 laukaisi ”pommin”. Hän julkaisi teoreeman, jossa hän osoitti, että jokaisessa järjestelmässä, joka perustuu loogiseen muotooppiin ja pystyy kuvaamaan luonnollisia lukuja, aina löytyy väittämä, jota ei voi todentaa järjestelmän omassa piirissä. Tästä ns. Gödelin epätäydellisyysteoreemasta tuli ”musta aukko”, jonka kautta matemaattinen maailma liittyi ei-loogiseen maailmaan eli juuri tuohon aksioomien takaiseen ns. retrograadiseen alueeseen. Gödelin julkaistua teoreemansa syntyi matemaatikkojen keskuuteen todellinen myrsky, joka kesti vuosia. Gödelin teoreeman keksimistä seurannut matematiikan muutos jatkuu edelleen.

B. Fysiikka

Mutta siirrykäämme matematiikasta fysiikan alueelle, Newtonin maailmankuvaan. Newtonin mekaniikan astronomian alalla saavuttaman loistavan menestyksen

rohkaisemina fyysikot laajensivat sitä koskemaan nesteiden jatkuvaa liikettä ja elastisten kappaleiden värähtelyä ja jälleen kerran se toimi. Lopulta voitiin lämpöteoriakin soveltaa mekaniikkaan kun oivallettiin, että lämpö oli molekyylien “heilahdusliikkeestä” syntyvää energiaa. Mekanistisen mallin suunnaton menestys sai 1800-luvun alkupuolen fyysikot uskomaan, että maailmankaikkeus oli todellakin valtaisa mekaaninen järjestelmä, universaalinen kello, joka noudatti Newtonin liikelakeja. Näitä lakeja pidettiin perustavina luonnonlakeina ja Newtonin mekaniikkaa luonnonilmiöiden lopullisena teoriana. Mutta 1900-luvun alkuun tultaessa vähin erin todettiin, ettei mikään tämän mallin yksityiskohdista ollut ehdottoman pätevä. Lopullisen mullistuksen aiheutti Albert Einstein uusine vallankumouksellisine suhteellisuusteorioineen. Newtonin mekaniikka ei pätenyt hiukkasmaailmassa ja Newtonin lineaarinen aikakäsitysikin osoittautui vääräksi. Absoluuttista aikaa ei ole. Aika on Einsteinin mukaan sidoksissa kappaleitten nopeuteen. Mutta ei pidä unohtaa Immanuel Kantin näkemystä, että aikaa ei ole olemassa, se on vain mielteenämme. Planeetat

liikkuvat avaruudessa ilman että kukaan on niitä mittaamassa. AMORC’in näkemys on lähellä Kantin aikakäsitystä. Kerratkaapa Mandamus- ja Atrium 1-asteiden opetukset!

Suhteellisuusteoria ja atomifysiikan kehitys murskasivat kaikki Newtonin maailman peruskäsitteet; eli käsitykset absoluuttisesta ajasta ja tilasta, kiinteistä alkeishiukkasista, fysiikan ilmiöiden tarkasti kausaalista luonteesta ja objektiivisen luonnonkuvauksen ihanteesta. Ja kuitenkin: Newtonin mekaniikkaan tukeutuen voimme laskea esim. auringonpimennykset tuhanneksi vuodeksi eteenpäin ja vastaavasti taaksepäin.

Meidän on siis tietoon liittyvissä kysymyksissä aina kysyttävä: “Minkä edellytysten vallitessa eli missä puitteissa jokin tieto tai väittäminen tosi, vastaavasti epätosi.” Myös empiiriset koetulokset ovat näiden reunaehtoisten alaiset.

Mutta ei tässä vielä kaikki. Kvanttifysiikka on tuonut vielä uuden tekijän tieteellisiin tutkimuksiin, jota ei aikaisemmin osattu ottaa huomioon. Ei ole olemassa mitään sataprosenttisesti objektiivista

utkimusta, ei edes ankarimmin valvotuissa laboratorio-olosuhteissa. Werner Heisenbergia ja Frithiof Capraa siteeraten asian voi luonnehtia seuraavasti: ”Se, mitä me havaitsemme ei ole luonto sinänsä, vaan luonto meidän kyselymenetelmämme kohteena.” (Heisenberg), ”Havaintojen tekijä päättää, kuinka hän tulee mittauksen suorittamaan, ja tämä järjestely ratkaisee jossakin määrin havaintojen kohteen ominaisuudet. Jos koejärjestelyjä muutetaan, tulevat havaintojen kohteen ominaisuudetkin puolestaan muuttumaan.” (Capra).

Jättäkäämme atomifysiikka ja palatkaamme avaruudesta maan pinnalle mekaniikan puolelle koneiden maailmaan.

C. Koneet

Ihmisruumista, jopa ihmisen aivoja on usein verrattu koneeseen. Tämän ”koneen” toiminta on niin monimutkaista, ettemme sitä vielä täysin ymmärrä. Mutta tulevaisuudessa tietomäärämme kasvaessa käsitämme oman ”koneistomme” täysin. Näin väitetään tänä koneitten luvattuna aikakautena ja useimmat hyväksyvät väitteen asiaa sen

enempää ajattelematta. Onhan ihmisessä sähköjohtoja eli hermoratoja, onhan siinä polttoainejärjestelmä jne. Tähän kaikkeen sisältyy melkoinen periaatteellista laatua oleva ajatusvirhe. **Kaikki koneet ovat orjia.** Meillä kaikilla on orja, jota sanomme autoksi. Se ”syö” polttoainetta ja öljyä, tarvitsee hapetta, siinä on sähköjohtoja, elektronisia laitteita, hienommissa autoissa pieniä tietokoneita, siis hermokeskuksia. Ja aikansa kuljettuaan se kuluu, vanhenee ja lopulta viedään autojen hautausmaalle, romuttamoon. Mutta jotakin oleellista on jäänyt sanomatta. Koko olemassaolonsa aikana se ei liiku metriäkään, ellei joku **ulkopuolinen** tule, joka virta-avainta käyttäen herättää sen ”unestaan”. Silloinkin se kulkee vain sinne minne käsketään. Kone on orja. Koneet rakennetaan, niitä ei luoda. Koneen suunnittelutyö on luomistyötä, mutta sitä ei teekään kone, vaan ihminen. Mikään kone ei synny, kasva eikä kuole (tuhoutuu tai kuluu loppuun kylläkin). **Mikään kone ei korjaa itse itseään,** kuten - tosin tietyissä rajoissa, mutta kuitenkin - tekevät kasvit, eläimet ja ihmiset. Koneen korjaamiseen tarvitaan **ulkopuolinen** korjaaja. **Jos me ihmiset olisimme koneita, niin**

kuka olisi se, joka on meidät käynnistänyt? Mikään kone ei osaa rakastaa eikä vihata. Tieteen kannalta ovat täysin järjenvastaisia sellaiset kysymykset kuin: ”Mikä on rakkaus? Mikä on viha?” Me ihmiset totisesti tiedämme, mikä hirvittävä voima viha on. Tiede pitää sitä realiteettina, josta ei voi sanoa mitään.

D. Ns. tietokoneet

Vielä pari sanaa tietokoneista, joita harhaanjohtavasti on ruvettu nimittämään tekoälyksi. Sanan suomennoskin ”tietokone” on harhaanjohtavasti virheellinen. Englanninkielen sana ”computer” merkitsee alunperin ”laskin”. Siis laskukone. Nerokkaasti suunniteltu ja ohjelmoitu laskukone, joka tekee paljon muutakin kuin laskee. Mutta älyä niillä ei ole lainkaan, sillä ne ovat toiminnoiltaan **sekä orjia että idiootteja**. Ne ”ajattelevat” vain sitä, mitä niihin on ohjelmoitu. Mutta vaikka niiltä puuttuu totaalisesti luovuus, niillä on ihmisaivoihin verrattuna eräitä loistavia ominaisuuksia, minkä vuoksi näitä orjia tuotetaan ja tarvitaan yhä enemmän. Ne eivät väsy, ne eivät tarvitse unta, ne ovat suunnattoman nopeita, sillä esim. transistorit toimivat

satatuhatta kertaa nopeammin kuin ihmisen hermosolu. Mutta niillä ei ole luovuutta ja niiltä puuttuu tietoisuus, ts. tietokone ei tiedä olevansa tietokone. Sillä ei ole mitään käsitystä omasta olemassaolostaan.

Ero koneen ja ihmisen (kasvin, eläimen) välillä on siinä, että ihmisessä ja kaikessa muussa elollisessa on lisäksi salaperäinen voima, jota sanomme elämänvoimaksi. Mitä se perimmältään on, on mysteerio.

Lopetan ulkoista maailmaamme tarkastelevan jakson tähän. Kolmannessa osassa tarkastelen sisäistä subjektiivista maailmaamme ja sen lainalaisuuksia.

INHIMILLISEN TIEDON OLEMUKSESTA

Rafael Kyti, F. R. C.

Osa 3.

Siirrymme tarkastelemaan sisäistä subjektiivista maailmaamme ja sen lainalaisuuksia. Olemme viiden aistimme rajoittamassa “vankilassa”. Ulkomaailmasta saamme tietoja vain niiden välityksellä. Aistien tarkkuudesta tai niiden puutteellisuudesta riippuu suuresti, missä määrin mielikuvamme ulkomaailmasta hahmottuu oikein eli vastaa ulkoista todellisuutta. Tähän tarkasteluun käytämme apuna järkeämme. Sanotaan, että elämme järjen ja valistuksen aikakautta. Kaikki asiat pyritään ratkaisemaan rationaalisin keinoin, olipa sitten kysymys tieteestä, tekniikasta, talouselämästä tai politiikasta. Näin ainakin sanotaan. Oma yksityiselämämmekin lepää rationaalisten ratkaisujen varassa, ainakin näennäisesti. Pyrimme elämään järkevällä tavalla, niin uskomme. Osittain näin onkin asianlaita, mutta vain osittain. Ihmettelemme toisinaan, kuinka naapurimme, työtoverimme tai jopa ystävämme saattavat joskus käyttäytyä mielestämme oudosti, jopa järjettömäs-

ti. Sanomme heidän toimivan “vastoin tervettä järkeä”. Tarjoamme heille ratkaisuksi ongelmiinsa jonkin rationaalisen ratkaisumallin. Varsin usein käy niin, ettei hyviä neuvojamme varteen oteta eikä muutakaan vaihtoehtoa hyväksytä. Tuntuu siltä, ettei ongelmaa halutakaan ratkaista.

Miksi näin on? Maailmassa vallitseva yleinen järkeisusko antaa meille vääristellyn kuvan. Arthur Schopenhauer on sanonut kärjistäen: ”Ihminen ei ole järjellinen olento, vaan tuhansien tarpeiden tihentymä. Hänen ajattelunsa on puhtaasti pyyde-ajattelua. Asiallisesti hän ajattelee vain kun hänen on pakko, esim. kun elämän kovat kolaukset pakottavat hänet näkemään tosiasiat uudessa valossa sellaisina kuin ne todella ovat.” Toisin sanoen kun harhat tai ns. elämänvalhe paljastuvat ja pilvilinnat haihtuvat. Alastomimmillaan pyydeajattelu rehottaa ns. raakaa bisnestä tehtäessä, politiikassa ja

ammattietujärjestöissä. Jokapäiväiseen toimeentuloon liittyvät toiminnot ovat jo asian luonteesta johtuen pyydeajattelua. Eino Kaila toteaa, että ”asiallisesti, objektiivisesti ja rationaalisesti ajattelee ihminen *vain* niissä suhteellisen harvoissa tapauksissa, jolloin hänellä on tarve tällaiseen suhtautumiseen, siis esim. todellinen tutkija tieteellisessä työssään.” Tähän on lisättävä, ettei aina tällöinkään. Kaikkihan tunnemme tieteelliset oppiriidat ja koulukunnat. Asiallisimmin, objektiivisimmin ajattelevia henkilöitä lienevät filosofit.

Järki on apuväline, jota ihminen käyttää niin hyvään kuin pahaan. Sen avulla hän voi rakentaa katedraaleja tai suunnitella vaikkapa pankkiryöstöjä. Äly palvelee mitä herraa hyvänsä. Itsenäistä sielullista voimaa sillä ei ole. Se on käyttöväline erilaisten tarpeiden tyydyttämiseksi.

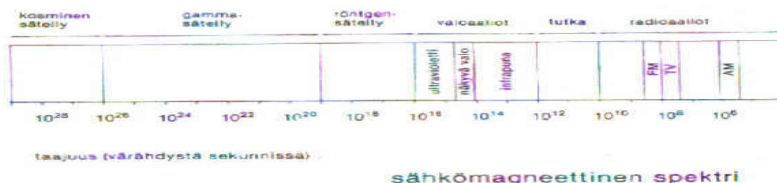
Entä minkälaista aineistoa järkemme saa käsiteltäväkseen, analysoitavakseen? Minkä tasoista on se perusmateriaali, se informaatioaines, jota aivomme saavat viiden aistin välityksellä? Miten paljon voimme luottaa informaation oikeellisuuteen? Tulkitsemme ko informaation oikein ja

objektiivisesti, vai painavatko tarpeemme sen toiveidemme suuntaan?

Saadaksemme vastauksen näihin kysymyksiin siirrymme tarkastelemaan aistiemme välittämää kuvaa ulkoisesta maailmasta. Alussa käytin sanontaa, että olemme viiden aistimme rajoittamassa ”vankilassa”. Kuinka voimme puhua ”vankilasta”, kun jokainen meistä niin elävästi ja toden tuntuisesti kokee ympäristönsä tapahtumat? Tämän kuvan elävyys harhauttaa. Ns. kadun miehellä on tapana sanoa, ettei hän usko muuta kuin sen, minkä hän näkee ja kuulee. Siinä koko hänen todellisuutensa. Siihen hän uskoo. Sen käsityksen varassa hän elää läpi elämänsä enemmän tai vähemmän onnellisena. Arkielämässä pärjää hyvin näillä eväillä. Hän ei huomaa, mikä ajatusvirhe siihen sisältyy.

Mikä on meidän todellisuutemme? Mihin me perustamme käsityksemme todellisuudesta? Mihin totuuteen me uskomme? Entä onko korkeampia totuuksia kuin omamme? Mikä on totuus tänään, huomenna, ylihuomenna?

Kuva 1 Capran taulukko

Kaaviokuvasta (Capran taulukko) havaitaan, kuinka mitättömän alueen aistimme kykenevät kartoittamaan avaruuden mahtavasta värähtelyasteikosta. Muusta kuin aistiemme kartoittamasta todellisuudesta saamme tietoa vain erilaisten mittareiden tai laitteiden avulla. Tälläkin hetkellä asuinhuoneemme läpäisee lukematon määrä radioaalloja ja TV-kanavien käyttämiä taajuuksia avaruussäteilystä puhumattakaan, eikä meillä ilman apulaitteita ole mitään mahdollisuutta kuulla tai muutoin aistia niitä.

Entä havaintovälineidemme eli aistiemme tarkkuus? Sekin on varsin suhteellinen asia. Esim. koiralla on suunnattoman paljon tarkempi hajuaisti kuin ihmisellä. Koiran hajuaistikeskuksessa on yli 220 milj. aistisolua, kun ihmisellä on niitä vain

n. 5 miljoonaa. Sen näkökyky on huono ihmiseen verrattuna mutta sen kuulo on tarkka. Koiran havaintomaailma on siis täysin toinen kuin meidän. Se elää pääosin hajujen ja äänten maailmassa. Kun ulkoilutamme sitä, se ”lukee” joka tolpasta ”Iltasanomia”. Koiralle sen oma aistimaailma on sen ainoa todellisuus, jonka se mieltää.

Entä ihminen? Kun esim. katsomme elokuvaa, näemme 24 liikkumatonta kuvaa sekunnissa ja saamme sellaisen näköharhan, että kuvat ”elävät”. Kaiken lisäksi nämä kuvat välittyvät optiikan lakien mukaan silmiemme verkkokalvoille nurinpäin. Jokin sisällämme suorittaa todellisen ”silmänkääntötempun”, ja näemme maailman ”oikein päin”. Näemme myös ulkomaailman väreissä, mutta vain päiväsaikaan, yöllä kuva on

mustavalkea. Värien näkeminen on sekin mieleemme aikaansaama tulkintaprosessi, sillä fysiikan maailmassa ei ole värejä. Siellä on värähtelyluvultaan ja -taajuudeltaan eripituisia valoaaltoja. Voimme myös hämärtää kuvaamme maailmasta esim. alkoholin avulla.

Myös korkeatasoisilla persoonallisuuksilla saattaa olla aistihavaintojen virhetulkintoja. Kuuluisa kemisti ja fyysikko John Dalton (1766–1844), joka keksi mm. kerrannaisten painosuhteiden lain, oli värisokea. Vasta keski-ikäisenä tämä tosiasia selvisi hänelle erään sattuman johdosta, kun hän oli jo kuuluisa tiedemies. Hän käsitti punaisen värin eräänä harmaan vivahteena, ja käsitys oli siis hänelle täyttä todellisuutta. Dalton ryhtyi sittemmin innolla tutkimaan värisokeutta.

Kaikki aistiemme välityksellä saamamme ärsykkeet joutuvat tajunnassamme tulkintaprosessin alaiseiksi. Tulemme harvoin ajatelleeksi, että loppujen lopuksi meillä ei ole ulkomaailmasta mitään suoranaista välitöntä tietoa. Ehkä aistien “vankilasta” puhuminen on sittenkin oikeutettua? Kaikki tieto saadaan aisti-

reseptorien vastaanottamien ärsykkeiden välityksellä. Pisimmälle johtopäätöksissään meni Descartes, joka totesi: “Cogito, ergo sum” eli “ajattelen, olen siis olemassa”. Tämä oli ainoa asia, josta hän oli ehdottoman varma. Kaikki muu oli todistamatonta tai sisälsi jonkun epävarmuustekijän. Tosin eräät skeptikot lisäsivät vielä tähänkin pari hankalaa kysymystä: “Miten voin tietää, että olen olemassa? Miten voin sen pätevästi todistaa itselleni, että olen olemassa?” Jotten saisi syytöksiä sofismista, jätän näiden kysymysten tarkastelun.

Meillä kullakin on sisäinen subjektiivinen maailmamme, oma “universumimme”, joka on em. tulkintaprosessien ja ajattelukykyemme tulos. Kullakin on omansa, sillä aistiemme mahdollinen vajavuus, koulutuksemme ja erilaiset elämäolosuhteet aikaansaavat sen, että ne eivät - yhtenäisestä koululaitoksesta ja samasta suomalaisesta kulttuuriperinnöstä huolimatta - ole yhteneväiset. Tältä kannalta katsoen maailmoja on yhtä monta kuin on yksilöitäkin. On aika paradoksaalista, että voimme silti verraten hyvin yhdessä pohdita olemassaolon suuria arvoituksia.

Subjekttiivinen sisäinen maailmamme muuttuu alituisesti. Lapsuudesta vanhuuteen saakka muuttuu käsityksemme asioista ja se johtuu havaintojemme ja käsityskykymme muuttuneesta ja jatkuvasti muuttuvasta tulkinnasta. Näemme kaiken omien yksilöllisten “silmälasiemme” läpi. Tästä seuraa kahdenlaisia ongelmia. Ensinnäkin maailma saattaa olla aivan erilainen kuin millaisena sen miellämme. Toiseksi meillä on vaikeuksia ymmärtää joitakin ihmisiä, tulla toimeen heidän kanssaan. Tämä johtuu sisäisten subjektiivisten “maailmojen” erilaisuudesta. Sanomme olevamme “eri aaltopituudella” joidenkin henkilöiden kanssa. Tällöin puhumme, väittelemme “toistemme oh”, ts. ymmärrämme samoilla käsitteillä eri asioita. Meillä on erilainen tulkinta niistä. Toisaalta kun ihmissuhteet ovat harmoniset, ollaan “samalla aaltopituudella”. Tällaisissa olosuhteissa toteutuu rakkaus, veljeys.

Todettakoon tässä yhteydessä, että eräessä Raamatun kohdassa sivutaan

tässä esityksessä käsiteltyä problematiikkaa. “Minä puhun heille vertauksin, koska he näkevät eivätkä kuitenkaan näe ja kuulevat eivätkä kuitenkaan kuule eivätkä ymmärrä.” (Matt. 13:13).

Ihminen on sitä, mitä hän ajattelee. Maailma on sellainen miksi sen käsitämmme. Kaikille asioille antamamme muoto ja sisältö syntyy tajunnassamme. Muuta havaintosi tulkinta tai asenteesi, niin käsityksesi maailmasta muuttuu. Tähän perustuvat mm. poliittiset ja uskonnolliset kääntymykset. Mutta mikä saa aikaan muutoksen, onkin jo toinen juttu.

Olemme käsitelleet olemuksemme subjektiivista puolta. Olemme liikkuneet sielunelämämme tajuisella, tietoisella puolella. Ns. päivätajuntamme on kuitenkin vain osa kokonaisuustajunnasta. Ihmisen alitajunta muodostaa noin puolet sielunelämätämme. Sieltä versovat unien, intuitiion ja symbolien ehtymätön maailma. Siellä asustaa myös omatuntomme. Tätä aihepiiriä käsittelem neljännessä osassa.

---

*Älä usko siihen, mitä näet. Silmäsi erottavat ainoastaan rajallisen.
Katsele ymmärrykselläsi, perehdy siihen, minkä jo tiedät,
silloin olet oppiva lentämään.
-Richard Bach*

Ruusuristiläisyyden historia

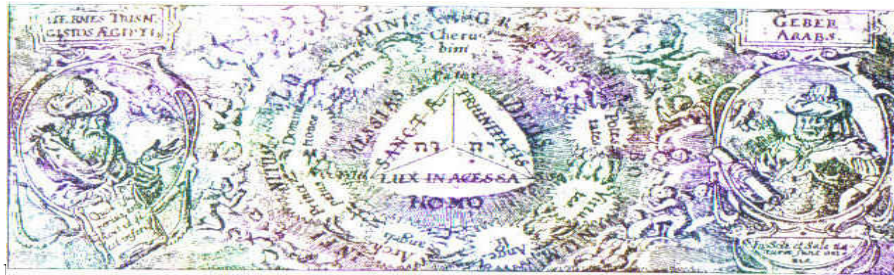
Osa 2.

(Osa 1 ilmestynyt Rosa et Crux-lehdessä 2/ 2008)

Philosophia Perennis

Esoteerinen viisaus saapuu länsimaihin

Christian Rebisse F.R.C.

Sarjan ensimmäisessä artikkelissa kuvasimme Thotin vaellusta Egyptistä kreikkalaiseen maailmaan. Hänen mukanaan seurasivat Aleksandrian puutarhojen hermeettiset tieteet; magia, alkemia ja astrologia. Arabit rikastivat tätä perinnettä 500-luvulla lisäten siihen omia havaintojaan. Nyt Hermes Trismegistos matkusti kristittyä läntistä maailmaa kohti, ensin Espanjaan ja myöhemmin Italiaan, samalla suojellen ja kehittäen Hermeksen ikiaikaista tietoa. Seuraavassa tarkastelemme tätä esoterian historian uutta vaihetta saadaksemme välineitä tulkita isä C.R.C:n matkaa ja Ruusuristi-manifestin sisältöä.

Islam Espanjassa

Vuonna 711 arabit valtasivat Espanjan. Cordobasta tuli islamilaisen Espanjan keskus, jota johti Umayyadi-dynastiaan kuulunut prinssi Abd ar-Rahman. Espanjassa elivät lukuisat kristityt ja juutalaiset säilyttivät uskonvapautensa. Espanjan kautta koko läntiseen maailmaan vaikutti arabialainen kulttuuri, joka oli tuohon aikaan kehittyneempää kuin eurooppalainen. Arabeilla oli hallussaan lukuisa määrä kreikkalaisia, aiemmin Euroopassa tuntemattomia kirjoituksia, jotka käännettiin latinaksi oppineiden espanjalaisten toimesta.

Myös esoteerinen tieto saapui Espanjan kautta länsimaihin. Toledon kaupungissa käännettiin joukko alkemistisia, maagisia ja astronomisia kirjoituksia ja kaupunki sai nopeasti mainetta okkultisten tieteiden oppipaikkana. Apostoli Jaakobin ruumis löydettiin Compostelasta 800-luvun alussa, minkä seurauksena kristinuskoko alkoi levitä vähitellen Espanjaan. 1000- ja 1100-luvuilla tehtiin lukuisia pyhiinvaellusmatkoja kautta koko Euroopan Compostelaa, minkä seurauksena Espanja saatettiin jälleen kristinuskon yhteyteen. Tällä oli vaikutuksensa esoteeristen kirjoitusten leviämiseen.

Alkemian Espanjassa

Kuten Robert Halleux mainitsi kirjoituksessaan *La réception de l'alchimie arabe en Occident* (Arabialaisen alkemian vastaanotto länsimaissa), arabialaisten alkemistien tekstien kääntäminen avasi tien alkemian kehitykselle länsimaissa. Alkemian arvellaan ilmaantuneen ensimmäisen kerran länsimaihin vuonna 1144, jolloin Pamplonan arkkidiakoni, chesteriläinen Robert, teki oman käännöksensä Morienuksesta. Sen esipuheessa kerrottiin tarinaa kolmesta Hermekestä. Vuosina 1140-50

toinen espanjalainen kirjailija Hugo de Santalla käänsi arabiasta luomisen saloista kertovan kirjan. Tässä teoksessa Balinus (eli tyanalainen Apollonios) kertoi Hermes Trismegistoksen hautakammion löydöstä ja sen yhteydessä löytyneestä smaragditaulusta. Gerard Cremonalainen (1114?-1187) opiskeli Toledossa arabiaa ja käänsi Geberin ja Rhazesin kirjoituksia. Lisäksi juutalainen Johan Toledolainen käänsi pseudoaristotelilaisen alkemistisen kirjoituksen nimeltä *Sifr-al-asrar* (Salaisuuksien salaisuus).

Picatrix

Alkemian myötä myös magia uudistui 1100-luvulla. Keskiajalla magia sisältyi pääasiassa pakanuuden jäännöksiin eikä sillä ollut mitään varsinaisia lähteitä. Sen "raamattu" perustui niihin magiaa koskeviin katkelmiin, jotka Isidorus Sevillalainen (560?-636) sisällytti Etymologioihinsa. 1100- ja erityisesti 1200-luvulla länsimaissa julkaistiin arabialaisia ja juutalaisia magiaa koskevia kirjoituksia. Myöhemmin tieteellismuotoista magiaa alkoi ilmaantua kuninkaallisiin hoveihin, jolloin se ei joutunut kirkon vainon alaiseksi.

Gikittilla: Valon ovet, 1516

Espanjan kuningas Alfonso X, "oppinut" käänsi Sefer Razielin, magiikkaa käsittelevän juutalaisen tutkielman sekä vuonna 1256 kuuluisan Picatrixin. Tämän arabiankielisen tutkielman kirjoitti Maslama-al-Magriti vuosina 1047-1051 Egyptissä. Kirjoitus vaikutti suuresti Peter Abanolaiseen, Marsilio Ficinoon ja Cornelius Heinrich Agrippaan. Se käsittelee kasvien, kivien, eläinten, planeettojen välisiä yhtäläisyyksiä ja keinoja, joiden avulla niitä voi käyttää maagisiin tarkoituksiin. Maslama-al-Magriti painotti myös Hermes Trismegistoksen luomien maagisten kuvausten voimaa. Hän väitti Hermeksen perustaneen Adocentynin, ennen vedenpaisumusta Egyptissä olleen

ihannekaupungin. Tämä kaupunki oli järjestäytynyt aurinkokultin pohjalle ja itse Hermes toimi sen pappina. Tommaso Campanella oli myöhemmin käyttävä tämän kirjoituksen aineksia omaa aurinkovaltiota käsittelevään kirjaansa.

Kabbala

Espanjassa asuneet juutalaiset vaikuttivat kabbalan leviämiseen. Sitä alettiin opiskella kuitenkin ensin 1100-luvulla Etelä-Ranskassa Sepher ha-Bahir- (Valon kirja) kirjan pohjalta. Samalla seudulla oli monia kabbalisteja, kuten R. Abraham ben Isak (k. 1180) ja Isak Sokea (1165-1235). Pian sen jälkeen kabbala kehittyi Espanjassa, ensin Geronassa, Kastiliassa ja Toledossa. Kabbalan kontemplatiivinen ajattelu rikastui Etelä-Ranskan kreikkalais-arabialaiseen perinteeseen perustuvasta juutalaisuudesta sekä Plotinon opetuksista. Zaragozassa Abraham Abulafia täydensi kabbalaa heprean kirjaimiin ja hengitykseen liittyvällä meditaatiotekniikalla. 1200-luvulla julkaistiin *Zohar*, kirja, josta tuli huomattavan kuuluisa esoteerisessa maailmassa. Moses Leonilainen Espanjan Valladolidissa vuonna 1305 kertoi omistavansa tästä alkuperäiskappaleen.

Astrologia

1100-luvun alussa alettiin kääntää latinaksi arabiankielisiä astrologiaa käsitteleviä kirjoituksia. Ne vaikuttivat suuresti Euroopan astrologiaan. Vaikka länsimaissa oli harjoitettu astrologiaa 500-luvulta lähtien, se oli suhteellisen heikosti kehittynyt. Albumazarin Kitabal-Uluf-teoksen kaltaisten kirjoitusten kääntäminen auttoi sen kehittymistä. Mainittu kolmesta Hermeksestä kertova kirja on kooste persialaista, intialaista ja kreikkalaista astrologiaa. Kun päästiin antiikin astrologian perusteksteihin, se laajensi suuresti alan tietoa, mikä näkyi nopeasti planeettasymboliikkaa käyttävien kalentereiden, almanakkojen, ennusteiden ja kuvallisen kielen kehittymisenä. Kuitenkin vasta 1300-luvulla Ptolemaioksen kirjoitus *Tetrabiblos* julkaistiin latinaksi.

Juutalaisten karkotus

Kun kristityt valloittivat Espanjan 1200-luvulla, maa luopui uskonnollisesta suvaitsevaisuudesta juutalaisia kohtaan, mitä muslimit olivat harjoittaneet. Juutalaiset kokivat tuolloin raskaita aikoja, ja he joutuivat valitsemaan maanpaon, kuoleman tai kristityksi

kääntymisen. Vuonna 1391 monet antoivat kastaa itsensä kristinuskoon välttääkseen joukkoteloitukset. Jotkut, kuten marannot kääntyivät julkisesti kristinuskoon, mutta jatkoivat uskontonsa harjoittamista salaisesti. Vuodesta 1483 lähtien juutalaisia alettiin karkottaa maasta. Kuningaspari Ferdinandin ja Isabellan aikana vuonna 1492 kaikki juutalaiset oli karkotettu maasta. Jotkut asettuivat Italiaan ja veivät mukanaan salaisen viisauden.

Arabiespanjalaisen salaisen viisauden perintöä yhdistettiin tällä tavalla jo Italiaan kerääntyneeseen esoteeriseen viisauteen. Vuonna 1439 kreikkalais-ortodoksiset kristityt pyrkivät lähestymään läntisiä veljiään, sillä laajentuva islam oli heille uhkana. Tätä varten tuli joukko itämaisia oppineita uusplatonikko Gemistos Plethon kanssa Firenzeen tarkoituksenaan neuvotella ja sovittaa. He toivat mukanaan Italiaan kreikkalaisten filosofien kirjoituksia. He olivat kuitenkin myöhässä, jotta olisi voitu estää bysanttilaista kirkkoa kohtaava katastrofi. Turkkilaiset valloittivat Konstantinopolin vuonna 1453. Kuten myöhemmin näemme ei ollut mikään sattuma, että Alkemististen häiden kirjoittaja teki vuoden 1453 siksi vuodeksi, jolloin

Christian Rosenkreuz otti näyssä vastaan tiedon edessä olevista häistä.

Firenzen akatemia

Vuonna 1453 tapahtuneen Konstantinopolin valloituksen myötä kreikkalainen kulttuuri tuli Italiaan. Sitä seurasivat Platonin kirjoitukset, joista tunnettiin aiemmin vain muutamia otteita. Firenzen hallitsija, Cosimo di Medici oli tietoinen tapahtuman tärkeydestä ja hän perusti Platon-akatemia Firenzeen ja pyysi Marsilio Ficinoa (1433-1499) kääntämään Platonia. Uutterana matkustajana oli Ficino antava länsimaille Platonin ensimmäisen käännöksen sekä Plotinoksen, Prokloksen, Iamblichosin, Dionysios Areopagitan ym. käännöksiä. Tämän jälkeen tapahtui jotain merkittävää. Keskiajalla usein mainittu Corpus Hermeticum oli hävinnyt, jolloin Asklepios oli ainoa jäljellä oleva teksti. Eräs Medicien palveluksessa oleva munkki vuonna 1460 sai käsiinsä Corpus Hermeticumin käsikirjoituksen. Cosimo piti tätä asiakirjaa niin tärkeänä, että hän pyysi Marsilio Ficinoa keskeyttämään Platonin käännöksen mainitun löydön vuoksi. Vuonna 1471 Ficino julkaisi ensimmäisen Corpus Hermeticumin käännöksen. Julkaisusta tuli niin

suosittu, että sitä painettiin useita kertoja 1500-luvulla.

Philosophia Perennis

Marsilio Ficino oli vakuuttunut alkuperäisteksti Corpus Hermeticumin egyptiläisestä alkuperästä. Hermes Trismegistos kuvattiin egyptiläiseksi papiksi, joka oli luonut ja levittänyt salaista viisautta. Marsilio Ficino havaitsi vuonna 1482 julkaistusta Theologia Platonica luettelon filosofeista, joiden kautta Hermeksen perinne oli kulkenut: Zoroaster, Orfeus, Aglaopheme, Pythagoras, Platon jne. Tämä synnytti uuden käsityksen eli ajatuksen Alkuperäisestä traditiosta, joka siirtyi aikakaudesta aikakauteen ja vihityltä vihitylle. Tämä aiemmin Augustinuksen tukema käsitys sai uuden muodon Ficinon toimesta. Vuonna 1540 Agostino Steuco (1496-1549) muotoili sen ja hänen luonnoksensa oli Philosophia Perennis, ikuinen filosofia.

Aramealaiset

Tämä ikuisen filosofian käsitys hyväksyttiin Firenzessä. Siitä huolimatta tuntuu ristiriitaiselta, että vuoden 1548 Corpus Hermeticum julkaistiin Toscanan suurherttua Cosimo I:n kunniaksi, lahjoittajana oli

aramealinen Carlos Lenzoni. Tämän aramealais-epiteetti muistuttaa siitä, että Hermes Trismegistoksen ajateltiin olleen Noan aikalainen. Vedenpaisumuksen jälkeen Noan ajateltiin perustaneen kaksitoista kaupunkia Etruuriaan, ja lisäksi että Noa oli haudattu lähelle Roomaa. Libyalaisen Herkuleen uskottiin olleen Firenzen perustajan. Tästä sai alkunsa Toscanan kielen arvostettu asema, koska sen oletettiin syntyneen aramean kielestä etruskikielen kautta. Koska egyptiläisiä pidettiin Noan jälkeläisinä, tarvittiin vain hieman mielikuvitusta, jotta voitiin päätellä Firenzen kuuluvan samaan sivilisaatiopiiriin. Nämä ideat olivat suosiossa Cosimo di Medicin tukemassa Firenzen akatemiassa.

Luonnonmagiaa

Vaikka Corpus Hermeticum sisälsi egyptiläisten salaista tietoa, se oli kuitenkin aika epätäydellinen kun oli kyse sen toteuttamisesta. Corpuksen osassa 13 Hermes Trismegistos opetti pojalleen Tatille mystisen uudelleensyntymisen periaatteita. Tätä varten tuli estää pahaenteiset tähtivaikutukset, alistaa aistit sekä sallia jumaluuden syntyä ihmiseen. Marsilio Ficino etsi näitä teorioita uusplatonismin piiristä sekä

Albumazarin Picatrixista ja arabialaista magiaa opiskelleen Peter Abanon (1250?-1316) kirjoituksista. Ficino päätyi “luonnonmagiaan”, jossa yhdistyivät nämä teorit ja kristinuskon piirissä käytetty luova sana. Hänen luonnonmagiansa oli hyvin hienostunutta. Hän käytti siihen vastaavuuksia, esimerkiksi planetaarisia ominaisuuksia, joita oli kaikissa aineissa, mineraaleissa, kasveissa kuten myös hajuvesissä, viineissä, runoudessa ja musiikissa (Orfiset hymnit) vangitakseen luomakunnan syvällisiä voimia (spiritus mundi). Marsilio Ficino on länsimaiden esoteerisen historian huomattavia persoonallisuksia, ei vain kääntäjänä ja antiikin kirjoitusten kommentoijana, vaan myös vaikuttavan De Triplici Vita-teoksensa vuoksi. Antoine Faivre

Maier: Atalanta Fugiens. Salli uonnon ohjata sinua.

mukaan Ficinon ansiosta “esoteriasta tuli ensin filosofiaa ja myöhemmin olennainen osa renessanssiajattelua”.

Enkelimagiaa

Ficinon tunnetuin oppilas oli Pico della Mirandola (1463-1494), joka jo 23-vuotiaana tiesi kaiken tietämisen arvoisen eri uskonnoista, filosofioista ja esoteerisesta tieteestä. Vaikka Ficino ei arvostanut kabbalaa, Pico della Mirandola havaitsi, että sen avulla opettajan magia voisi täydellistyä. Hän havaitsi, että oli tarpeellista vahvistaa luonnonmagiaa kabbalistisella magialla, joka perustui empyreus-käsitteeseen (korkein, seitsemäs taivas). Jumalan kieleksi kuvatulla kielellä kutsuttiin esiin enkeleitä ja arkkienkeleitä heidän hepreankielisillä nimellään. Tieto tuotti hänelle paljon voimaa. Hän pohti St. Jeromen ja Nicholas Cusalaisen Jeesuksen nimeä koskevia teorioita osoittaen, että kabbalan avulla voitiin todentaa Kristuksen jumalallisuus. Tällä tavoin Pico loi kristillisen kabbalan perustan. Yleisajattelijana hän halusi lisäksi todistaa kaikkien filosofisten järjestelmien yhteiset piirteet. Tästä syystä hän vuonna 1486 julkaisi yhdeksänsataa eri lähteistä otettua teesiä. Hänen esittämistään

argumenteista mainittakoon, että hän julisti magian ja kabbalan täydentävän kristinuskkoa (teesi 7). Picon tarkoituksena oli puolustaa näitä teesejä julkisessa väittelyssä, mutta kuten voi arvata, tällöin syntyi siinä määrin väkivaltaisia reaktioita, että hänen oli pakko paeta Italiasta. Kuitenkin kesäkuussa 1493 paavi Aleksander VI, joka suhtautui myötämielisesti magiaan ja astrologiaan, armahti hänet.

Voarchadumia

Tänä aikana Italiasta tuli esoterian aktiivinen keskus. Venetsia oli keskeisessä asemassa levittäessään kabbalaa, astrologiaa, alkemiaa ja lukujen tiedettä. Arabien alkemistinen kirjoituskokoelma oli 1200-luvun jälkeen käännetty kokonaan ja kirjoittamista alkemiasta jatkoivat mm. Albertus Magnus, Tuomas Akvinolainen, Robert Bacon, Arnold Villanovalainen, Raymond Lully, Nicholas Flamel. 1300- ja 1400-luvuilla alkemiaan liittyi kristillistä allegoriaa ja mystisiä sivumerkityksiä, jotka herättivät epätietoisuutta. Oliko kyse “uskonnollisin termein ilmaistusta toimintatavasta vai mystisestä kokemuksesta ilmaistuna alkemistisin termein”? Suuntausta vahvisti lisäksi 1200-luvun

jälkipuoliskolla syntynyt Aurora consurgens-(Nouseva aamurusko) kirjoituksen myötä syntynyt liike. Kirjoitus oli Tuomas Akvinolaisen ja siinä hän esitti alkemistisen tapahtuman sisäisenä luovana kokemuksena. Vuonna 1478 Michael Pantheuksen Venetsiassa julkaisemassa Voarchadumia-kirjoituksessa painotettiin alkemian transkendentaalista aspektia. Kerrotaan Voarchadumian olleen venetsialainen salainen seura. Monet oppineet matkasivat Italiaan tutkimaan okkultisia tieteitä. Heistä mainittakoon mm. Johann Reuchlin ja Cornelius Heinrich Agrippa, joiden vaikutuksesta esoteria levisi koko Eurooppaan.

De Verbo Mirifico

Italiaan vuonna 1492 Espanjasta maastakarkotettujen juutalaisten joukossa oli katolilaisuuteen kääntynyt lääkäri ja kabbalisti Isak Abravanel (1437-1508). Hän oli syvästi mieltynyt uusplatonismiin. Hän julkaisi teoksen nimeltä "Rakkauden dialogeja", jossa hän yhdisti uusplatonismia ja kabbalaa ja täten laajensi Pico della Mirandolan ja Marsilio Ficinin avaamaa alaa. Lisäksi Johann Reuchlin (1455-1522) vuorostaan sulatti yhteen

kolmen edeltäjänsä työt. Vuonna 1482 Reuchlin matkusti Roomaan opiskelemaan hepreaa ja sen jälkeen Firenzeen tapaamaan Pico della Mirandolaa. Saksaan palattuaan hänestä tuli kristillisen kabbalan innokas puolestapuhuja. Reuchlin julkasi vuonna 1494 kirjan De Verbo Mirifico, jossa hän syvemmin tutkii Mirandolan Jeesus-(Ieschouah) sanaan liittyviä pohdintoja. Kirja vaikutus oli ratkaiseva, sillä se oli ensimmäinen eurooppalainen kokonaan kabbalalle omistettu teos. Sitä täydensi vuonna 1517 De Arte Cabbalistica, joka kuului kristillisen kabbalan perusteksteihin. Reuchlin kehitti oppia enkeleistä ja samalla puhdisti Ficinin luonnonmagiaa demoneihin liitetyistä viittauksista.

Maailman harmonia

Luonnonmagia painotti luomakunnan kaikkien asioiden keskinäisiä okkultisia vastaavuuksia. Tämä käsitys sai jälleen uuden ulottuvuuden Francesco di Giorgion (1450-1540) toimesta. Hän oli venetsialainen fransiskaanimunkki. Vuonna 1522 hän julkaisi kristillistä kabbalaa käsittelevän teoksen De Harmonia Mundi. Hänen erikoislaatunsa pohjautui siihen, että hän yhdisti pythagoralaisen numeerisen

perinteen, alkemian ja Vitruviuksen (100-luvulla jKr.) arkkitehtuurin Pico della Mirandolan kabbalaan ja Marsilio Ficinon uusplatonismiin. Hänen työllään oli valtava vaikutus englantilaiseen ruusuristifilosofiaan, erityisesti Robert Fluddiin ja La Pléiade-nimiseen ranskalaiseen kirjailijaryhmään.

Okkultinen filosofia

Johann Reuchlinin enkelimagia oli luonteeltaan pääasiassa teoreettista. Lääkäri Cornelius Heinrich Agrippa (1486-1534) julkaisi käytännön magian käsikirjan nimeltä Occulta Philosophia. Sen ensimmäiseen, vuoden 1510 painokseen vaikuttivat Picatrix, Corpus Hermeticum ja muut Ficinon teokset. Toiseen vuoden 1533 julkaisussa oli kabbalalla laajempi rooli. Reuchlinin magian avulla oli tarkoitus yhdistyä jumalallisuuteen, kun taas Agrippalle magia tarkoitti sen soveltamista olemassaolon erilaisiin ongelmiin. Agrippa yhdisti enkeliopin, numerologian ja arabialaisen magian suunnitellessaan maagisia neliöitä, planetaarisia sinettejä ja taulukkoja kasvien, mineraalien, lukujen ja enkelien välisistä vastaavuuksista. Agrippan kirja saavutti menestystä, vaikka se joutui paavi Pius VI:n

kiellettyjen kirjojen joukkoon.

Giordano Bruno

Giordano Bruno (1548?-1600), dominikaanipappi ja matkailija vaikutti huomattavasti esoterian leviämiseen Euroopassa. Hän oli perehtynyt Marsilio Ficinon, Pico della Mirandolan ja Cornelius Heinrich Agrippan kirjoituksiin ja Corpus Hermeticumiin. Kirjassaan vuodelta 1584 Spaccio della Bestia Trionfante (Voittoisan pedon karkotus) hän painotti egyptiläisen hermetismin ylivoimaisuutta kristinuskoon verrattuna. Teoksensa alussa hän kuvasi jumalien keskinäistä kokousta, jonka tarkoituksena oli uudistaa ihmiskuntaa, mikä tarkoitti palaamista egyptiläiseen uskontoon. Tämä aihe universaalisen uudistuksen välttämättömyydestä oli hyvin vaikuttava, mikä näkyi erityisesti Traiano Boccalinin (1556-1613) kirjoituksessa Ragguagli di Parnaso (Tiedonantoja Parnassoksesta). Kirjan yhtä lukua käytettiin myöhemmin Fama Fraternitatisin johdantona.

Bruno oli lähempänä Ficinoa kuin kristilliset kabbalistit. Hän ei pitänyt juutalaisista eikä hyväksynyt kabbalaa, mistä syystä ajatus kristityistä maagikoista katosi. Hän

edusti Asklepioksen egyptiläistä magiaa. Brunon mukaan kristityt olivat varastaneet ristin symbolin egyptiläisiltä ja hän ennusti egyptiläisen uskonnon paluuta. Hän luennoi teorioistaan Englannissa, Ranskassa ja Saksassa keisari Rudolfin II:n hovissa. Bruno oli värikäs ihminen ja kirjoitti monia aiheita käsitteleviä kirjoja. Hänen teologiset ja tieteelliset käsityksensä, esimerkiksi Nicholas Cusalaiselta lainattu käsitys universumin äärettömyydestä tuotti ongelmia inkvisition kanssa ja hän joutui Roomassa polttoroviolle.

Alkemia ja luonto

Hermetismi levisi Saksassa huonosti, vaikka toisaalta se vaikutti Rudolf II:n hoviin. Rudolfia itseään nimitettiin leikillisesti "Saksan Hermekseksi". Hermetismi vaikutti erityisesti alkemisti Michael Maieriin ja astronomi Johannes Kepleriin, jotka molemmat olivat lukeneet Corpus Hermeticumia. Eurooppalainen alkemia oli kokeva kaksi suuruuden kautta. 1100-luku merkitsi sen nousua ja renessanssin aikana se levisi nopeasti erityisesti Saksassa, joka koki todellisen hyökyaallon 1500-luvulla. Myöhemmällä ajalla julkaistiin antologeja alkemistisistä

kirjoituksista, kuten kuuluisa *Theatrum chemicum* sekä ensimmäiset alkemistiset sanakirjat. 1500-luvulla alkemian sisältö muuttui. Kullan valmistamisesta ei oltu enää kovin kiinnostuneita. Sen sijaan alkemiaan liittyi nyt voimakkaita henkisiä ja lääkinnällisiä lisämerkityksiä ja korostettiin sen yhtenäistä tietoa. Alkemia pyrki luomishistorian kohdalla muistuttamaan, että syntiinlankeemus vaikutti sekä ihmiseen että luontoon. Alkemisti ei ole siten pelkästään ihmisen lääkäri, joka auttaa häntä syntymään uudelleen ja palauttaa hänen henkiset edellytyksensä, vaan alkemisti on myös luonnon lääkäri, koska hänen jatkuva tehtävänsä on hoitaa luontoa parantamalla sitä. Tiede, jälleensyntymä ja luonto ovat läheisessä yhteydessä tämänkaltaisessa alkemiassa.

Paracelsus

Theophrastus Paracelsus (1493-1541) vaikutti suuresti tämän tiedonalan kehitykseen. Hän perehtyi kaikkeen oman aikansa tietoon; astrologiaan, alkemiaan, magiaan ja kansatietoon. Lääkärinä hän vastusti Galenoksen (129-200) hoitomenetelmiä, jotka vaikkakin tehottomina hallitsivat tuon ajan

lääketiedettä. Teoksissaan *Volumen medicinae paramirum* ja *Opus paramirum* hän käsitteli uuden lääketieteen perusteita. Teoria ihmisestä mikrokosmoksena oli hänelle merkityksellinen. Tätä ajatusta oli jo Erigena (810-877) käsitellyt. Paracelsukselle oli filosofia näkymättömän luonnon löytämistä. Luonto merkitsi hänelle perustoimintaa, koska Jumala puhuttelee meitä kirjoitusten ja luonnon välityksellä. Siksi on syytä pohtia avoimesti Luonnon Kirjaa. Paracelsuksen mukaan ihmisen tehtävä on paljastaa “luonto loistossaan”. Luonto on epätäydellinen omassa tietämättömydessään. Sitä voi kuitenkin ihminen ohjata täydellisyyttä kohti. Alkemisti antautuu etsiessään ja pyrkiessään ymmärtämään luontoa keskusteluun luomakunnan kanssa. Tällöin tulevat luonnon kätkeyt valot

esiin ja valaisevat ihmistä. Ihminen ei voi päästä tähän tulokseen valmistautumatta ja syntymättä uudelleen. Kuten Roland Edighoffer on huomauttanut, Paracelsus kuvasi erityisellä tavalla tätä ihmisen muutosta kirjassaan *Liber de resurrectione et corporum glorificatione* (1533). Hän yhdisti kerta kerran jälkeen (seitsemäntoista kertaa kuudella sivulla) ruusun ja ristin symbolin ja liitti ne alkemistiseen transmutaatioon (muutos) ja uudelleensyntymiseen. Paracelsus kirjoitti: ”Todellinen kulta on tullen puhdistamaa... siksi uudelleensyntymisessä epäpuhdas tulee erottaa puhtaasta, se syntyy uuteen ruumiseen, jota, koska se on loistavampi kuin aurinko nimitetään valaistuneeksi ruumiiksi.” Kristuksen ylösnouseminen “on yksi meidän hahmoistamme... hänestä ja hänessä synnymme uudestaan, kuten ruusu syntyy ruusun samankaltaisesta siemenestä”. Paracelsus oli hyvin syvälinen ihminen. Tässä yhteydessä esitetyt Paracelsuksen ajatukset liittyvät läheisesti Fama Fraternitatieen ja Confessio Fraternitatieen.

Hermeksen kuolema
Renessanssihumanismin vallitessa

alettiin pohtia eri uskontojen, filosofien ja perinteiden keskinäistä suvaitsevuutta. Nicholas Cusalainen käsitteli esityksessään näitä ajatuksia Firenzen hallintoneuvostolle vuonna 1439. Sen jälkeen Pico della Mirandola pyrki tuomaan tasapainoa eri perinteiden välille. Toiset menivät pidemmälle, kuten esim. Francesco Patrizi, joka puhui yleisfilosofiasta eli "pansophiasta". Kirjassaan *Nova de Universis Philosophia* (1591) hän tyhmänrohkeasti anoi, että paavi Gregorius XIV sallisi opettaa hermetismiä kristillisissä kouluissa. Hänen tarkoituksensa oli saada aikaan todellinen uskonto. Valitettavasti nämä uudet ideat eivät herättäneet kiinnostusta ajan poliittisuskonnollisten tahojen piirissä, sillä tulossa oli uskonnollisen suvaitsemattomuuden aika. 1500-luvulla syntyneet uskonsodat estivät hermetismin etenemistä. Tässä vaiheessa alettiin pohtia kysymystä Egyptin perinnöstä. Vuonna 1614 Isak Casaubon osoitti kirjoituksessaan *De rebus sacris et ecclesiasticis exercitationes XVI*, ettei *Corpus Hermeticum* ollutkaan alkuperältään egyptiläinen eikä Hermes Trismegistoksen vaan 100-luvun kristittyjen laatima. Tämä paljastus lopetti renessansinaikaisen

hermetismin. Vaikka se heikensi renessanssin ajan esoteerista perinnettä, niin oli kuitenkin tosiasia, että kyseessä oli pohjimmiltaan tiedon siirtämisestä länsimaihin. Tämä tieto, idän valo, tuli menneiltä kaukaisilta ajoilta, jonka keskuksena Egyptin ajateltiin olleen keskeisellä sijalla. Kaikesta huolimatta länsimaiden esoteerisen tiedon; alkemian, astrologian, magian, kabbalan, numerologian, ennustustaidon ym. perustat luotiin renessansin aikana. On siksi hämmentävää havaita, että Casaubonin paljastus sattui samaan aikaan länsimaisen esoterian uudelleen organisoitumisen kanssa, mikä koski Ruusuristimanifestin julkaisemista vuonna 1614. Christian Rosenkreutz korvasi Hermes Trismegistoksen ja Egypti jäi taka-alalle. Palaamme asiaan seuraavassa artikkelissa. Tämä tradition uudelleensyntyminen tapahtui senkaltaisen kriisin vallitessa, joka oli nähtävissä taivaallisessa Trigonus Igneus- (tulen kolmio) ennustuksessa. Mikä oli tämä mystinen astrologinen aspekti? Jatkamme aihetta seuraavassa Tulen kolminaisuus-artikkelissa.

Ensimmäiseen ja toiseen ruusuristiperinnettä perinnettä koskevaan artikkeliin liittyvää kirjallisuutta:

- M. Berthelot, "*Collection des Anciens Alchimistes Grecs*", G. Steinheil, Paris, 1887
Cahiers de l'Hermetisme, "*Presence d'Hermes Trismegiste*", Albin Michel, 1988
Henri Corbin, "*En Islam iranien*", Gallimard 1971
A.-J. Festugiere, "*Hermes Trismegiste*", Beiles Lettres, 1991
Robert Halleux, "*Les Textes Alchimiques*", Brepols, 1979
Jamblique, "*Les Mysteres d'Egypte*", Beiles Lettres, 1989
Didier Kahn, "*La Table d'Emeraude et les textes alchimiques attribues to Hermes Trismegiste*" dans
"*La Table d'Emeraude*", Beiles Lettres, 1994
C. Larre, "*L'Heritage spirituel de l'ancienne Egypte*", Diffusion Rosicrucienne, 1998
Jacques van Lennep, "*Alchimie*", Dervy, 1985
Pierre Lory, "*Alchimie et mystique en terre d'Islam*", Verdier, 1989
Sous la direction de Roshdi Rashed, "*Histoire des sciences arabes*", Seuil 1998
Sohravadi, "*Le LiVre de la Sagesse Orientale*", Verdier, 1986
"*La Magie arabe traditionnelle*", Bibliotheca Hermetica, Retz, 1977
J. Garcia Font, "*Histoire de l'alchimie en Espagne*", Dervy, 1976
Il reprend la these de J. Ruska, "*Histoire des sciences arabes*", tome 3, Seuil, 1998
F. Yates, "*Giordano Bruno et la Tradition hermetique*", Dervy, 1996
A. Perifano, "*UAlchimie à la cour de Côme F de Medicis, savoirs, culture et politique*",
Honore
Champion, 1997.
D.-P. Walker, "*La Magie spirituelle et angelique de Ficin ä Campanella*", Albin Michel,
1988
"Acces de l'esoterisme Occidental", Gallimard, 1986
F. Secret, "*Les Kabbalistes chretiens de la Renaissance*", Arche, 1985
B. Corceix, "*Alchimie*", Fayard, 1980
L. Braun, "*Paracelse*", Slatkine, 1995
R. Edighoffer, Cahiers du G.E.S.C., "*La Rose-Croix au XVIF siecle*", Arche, 1993

---

*Kun teet, mitä on pakko silloin kun on pakko,
saat vielä kerran tehdä mitä haluat silloin kun haluat.
-Zig Ziglar*

Mitä nimi Ruusuristin Veljeskunta AMORC tarkoittaa?

AMORC on lyhenne sanoista **Antiquus Mysticusque Ordo Rosae Crucis** joka käännettynä merkitsee **Muinainen ja Mystinen Ruusun ja Ristin Veljeskunta**.

Mystisessä perinteessä kynttilän valon säteet symboloivat suurempaa valoa, tiedon valoa, joka läpäisee koko universumin.

ANTIQUUS merkitsee hyvin vanhaa ja katkeamatonta perinnettä, jossa tieto siirtyy perintönä vihityille läpi sukupolvien. Antiikki viittaa myös siihen, että totuudet ovat ajattomia ja ikuisia ja että kaikkina aikoina on niitä, jotka säilyttävät ja vaalivat tietoa näistä totuuksista.

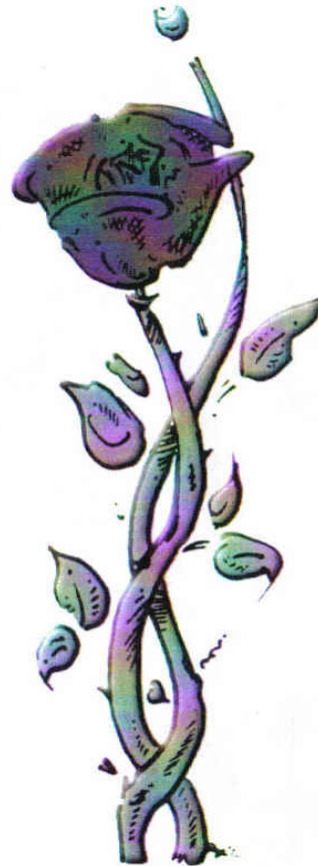
MYSTICUSQUE merkitsee 'ja mystinen'. Mystiikka määritellään seuraavasti: henkilökohtainen kokemus siitä, että itse tietää, ymmärtää ja tuntee lähteen kaikelle sille, mikä ilmentyy. Toiset kutsuvat tätä lähettä Jumalaksi, toiset Kosmiseksi. Me emme usko siksi, että uskomme tietävämme tai että meillä on tieteellinen havainto. Me vain tiedämme. Mystiikan keinona ja Veljeskunnan työnä on vihkiä oppilas niihin tekniikoihin, jotka mahdollistavat mystisen tiedon kokemisen. Koettuna tämä tieto on ehdottoman selvää ja järkevää.

ORDO merkitsee Veljeskuntaa. AMORC on Veljeskunta, jossa opetus ja muu työ rakentuu tietyn järjestelmän mukaan. Jäsen, nainen tai mies, johda-

tetaan läpi perättäisten opintoasteiden. Uutta tietoa voidaan lisätä aikaisemmin opittuun ja näin saavuttaa yhä suurempi mysteerien tuntemus.

Veljeskunnan toimintaan kuuluvat juhlalliset seremoniat niin kutsutut rituaalit. Rituaali on latinaa ja tarkoittaa määrättyä järjestystä. Se tarkoittaa kokoontumista, missä seurataan kiinteää kaavaa. AMORCin rituaaleilla on opettava tarkoitus ja ne puhuttelevat symbolikielellään, alitajuntamme tunnistamalla kielellä. Rituaalin tarkoitus on luoda tunnelma, joka auttaa yksilöä saavuttamaan yhteyden iäiseen itseen.

ROSA CRUX Ruusuristi on symbolina hyvin vanha eikä sillä ole uskonnollista merkitystä. Risti sinänsä on kristinuskoa vanhempi symboli ja on Veljeskunnan tradition mukaan ihmisen vertauskuva. Ruusu ristin keskellä kuvaa ihmisen sielua. Sielun persoonallisuus kehittyy asteittain elämän sille antamien kokemusten tuloksena.

American
Procuriamiento
Number One

"So mote it be"

□ IN THIS YEAR OF 1915 (= 7) □
THERE SHALL BE ESTABLISHED □
IN THE UNITED STATES OF AMERICA
THE FRATERNITY OF THE □
ANCIENT AND MYSTICAL ORDER OF
□ ROSÆ CRVCIS □
IN ACCORDANCE WITH AN
OFFICIAL MANIFESTO □

*Magna est
veritas, et
prevalebit.*

FEBRUARY 1915